

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Til Den norske kirkes menigheter
v/menighetsrådene og menighetsstabene

Dato: 18.12.2012

Vår ref: 11/1025-13 CRA

Deres ref:

Rom i herberget?

Julens budskap dreier seg om at Gud kommer til oss. Jesus ble født av en tilreisende fattig ungjente som ikke fikk lov å komme inn i hus da hun skulle føde. Å møte fremmede med respekt og husrom gir håp, både for den som kommer, og den som åpner opp. Den radikale kjærligheten Gud viste mennesker julenatt, ber han oss om å videreformidle til vår neste. I ansiktet til de minste små kan vi skimte Jesu ansikt. I vår tid.

Alle mennesker har krav på å bli møtt med respekt og anstendighet. Måten vi møter mennesker på, avslører våre verdier og vår medmenneskelighet. Det dreier seg om menneskeverd.

Debatten rundt romfolket blusset igjen opp i sommer. Den fikk stor oppmerksomhet i media og utfordret det norske folk på en særlig måte fordi det handlet om en fremmed tilreisende gruppe av mennesker som framstod kulturelt og sosialt annerledes. I møte med romfolket utfordres også vi som kirke på vårt diakonale ansvar. Vi ønsker med dette brevet å rette oppmerksomheten mot noen av de særskilte utfordringene de tilreisende utenlandske rom står overfor.

Diskriminert gruppe

Romfolket utgjør en sterkt diskriminert gruppe i Europa, og forfølgelse av romfolket har en lang historie. Selv i dag ser vi at romfolket utsettes for overgrep og fratras sine rettigheter. Av alle etniske og kulturelle minoriteter i Europa er romfolket, som totalt sett utgjør ca. 11 millioner mennesker, en av de gruppene som i størst grad blir diskriminert og marginalisert. Store deler av denne befolkningsgruppen lever under svært vanskelige sosiale og økonomiske kår i sine respektive hjemland. De lever ofte utenfor etablerte velferdsordninger og får også begrenset skolegang.

Dette gjør dem til en svært sårbar gruppe i et Europa med finanskriser og økende sosial og økonomisk nød i flere land. Økonomiske nedgangstider kombinert med åpne landegrenser har ført til at et økende antall mennesker krysser landegrenser på jakt etter arbeid og inntekt. Det er legitimt å flytte for å søke arbeid og bedre livskår for seg og sin familie. Det har mennesker gjort til alle tider. Mange av dem som i dag søker seg til Norge, et land med solid økonomi og arbeidsmuligheter, er romfolk.

Historisk bakteppe

Det historiske bakteppet til romfolkets situasjon er dramatisk. Holocaust rammet særskilt jøder, men også homofile og mennesker med funksjonshemninger, og tok livet av minst 400.000 romfolk og sigøynere. Dette er en tragisk bakgrunn for at verdens nasjoner samlet seg om Menneskerettighetserklæringen i 1948.

Utenlandske rom

Når det kommer til juridiske rettigheter her i landet, er det forskjell på det norske romfolket og tilreisende utenlandske rom. Norge har egne minoritetsgrupper, og rom/sigøynere er anerkjent som nasjonal minoritet i Norge. I tillegg har vi en gruppe av utenlandske tilreisende rom. Rom har som alle andre borgere innenfor EU og EØS-området, rett til å reise fritt over landegrensene i Europa. Utenlandske rom som kommer til Norge, enten som turister eller som arbeidssøkere, omfattes av EØS-avtalens regelverk om fri bevegelse.

Et demokrati skal alltid sikre mindretallets menneskeverd og grunnleggende menneskerettigheter. Dette er i tråd med hva vi som kirke stadig må holde fram; ethvert menneskes ukrenkelighet og gudbilledlighet. Romfolket er ikke først og fremst en gruppe, men enkeltmennesker.

Kirken i møte med romfolket

Kirkens Bymisjon, Frelsesarmeen og andre har i sitt arbeid gitt romfolket en utstrakt hånd. Ulike menighetene har også tatt et spesielt ansvar. I Tøyenkirken i Oslo har det vært arrangert gjestebud, og i Bodø lot biskopen romfolk slå opp telt i bispegårdens hage. Menigheter og enkeltpersoner har møtt romfolk som kommer til Norge, med respekt og verdighet. Vi håper at flere lar seg inspirere av disse som gode forbilder på nestekjærighet.

Mange romfolk er kristne trossøsken som søker kristent fellesskap og tilhørighet. Vi oppfordres til å åpne kirkens dører og våre hjerter og invitere romfolk og andre marginaliserte grupper inn i gudstjenesten og menighetslivet for øvrig. Flere menigheter har gjort en stor diakonal innsats og lindret de tilreisendes akutte nød. I det nye året kan vi også invitere inn til et varmt måltid, kulturarrangementer og andre tilstelninger i våre menigheter.

Medmenneskelighet

Samtidig erkjenner vi at det er mangel på kunnskap om romfolket og deres situasjon, og at også vi kan være blant dem som har fordommer. Kirken må si tydeligere i fra når tilreisende romfolk stigmatiseres og omtales i offentligheten i generelle vendinger preget av fordommer og uvitenhet.

I julen kommer Gud oss nær i sin menneskelighet. Vi ber om at Guds kjærighet til ethvert menneske hjelper oss til å ta imot vår neste når hun trenger vår medmenneskelighet. Ved å gi kjærighet får vi den tilbake.

Med vennlig hilsen

Jens-Petter Johnsen
direktør i Kirkerådet

Berit Hagen Agøy
generalsekretær i Mellomkirkelig råd

Tore Johnsen
generalsekretær i Samisk kirkeråd